

**Tractatus Exegeticus Ad Librum III. Decretalium Gregorii
IX. Materiam successionis Testamentariæ, & Legitimæ,
nec non Parochorum, Regularium, & Patronorum jura,
aliaque ad rem Liturgicam spectantia ...**

Scharz, Oddo

Salisburgi, 1740

§. VIII. De juribus, & beneficiis, quæ hæredi ex testamento acquiruntur:
item de Executoribus testamentorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63798](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63798)

mendat Imperator: Conversationis Monachalis vita sic est honesta, sic commendare novit DEO ad hoc venientem hominem, ut omnem humanam ejus maculam detergat &c.

Quæres IV. Quid si causa exheredationis à jure probata exprimitur, & probetur, num etiam legata, fidei commissa &c. concidant? Resp. negativè auth. ex causa C. de liber. præterit.

§. VIII.

De juribus, & beneficiis, quæ heredi ex testamento acquiruntur: item de Executoribus testamentorum.

SUMMARIA.

176. Heredi mox à publicatis testamenti Tabulis duplex beneficium conceditur. 177. Primum vocatur jus deliberandi. 178. Hereditatem semel acceptatam dimittere non licet. 179. Alterum est beneficium Inventarii. 180. Ejus effectus enumerantur. 181. Quæ pœna sit negligentibus hoc beneficium decreta? 182. Tenetur ultra vires hereditarias in conscientia etiam ante Sententiam judicis. 183. Quid sit aditio hereditatis? 184. Requiritur ex parte heredis & voluntas & potestas adeundi. 185. Sub conditione adiri nequit. 186. Effectus aditionis describuntur. 187. Quid sit repudiatio hereditatis? 188. Tria remedia habet hæres pro consequenda possessione rerum hereditariarum. 189. Petitio hereditatis exponitur. 190. Quid sit interdictum quorum bonorum? 191. Quid immissio in possessionem bonorum ex edicto D. Hadriani? 192. Complementum testamenti est ejus executio. 193. Quot & quales executores constituere possit testator. 194. An eos ad suscipiendum officium cogere possit? 195. Quinam executores à lege constituti sint? 196. 197. Quo tempore, & sub qua pœna testatoris voluntas executioni mandari debeat?

176 **A** Pertis testamenti Tabulis (id quod fieri solet vel coram iudice solenniter, vel coram aliis viris honestis privatis, præsentibus omnibus iis, quorum interest) iisque publicatis, & ad acta relatis, constitutæ, quis hæres in testamento scriptus sit, duo mox beneficia, quorum alterum altero pinguius est, eidem à jure offeruntur, videlicet jus deliberandi, & beneficium inventarii. Cum enim hæres adeundo hereditatem in universum jus defuncti succedat, seseque

ad omne æs alienum à defuncto contractum exsolvendum obstringat, idcirco, ne hæres præpropere adeundo hereditatem sibi præjudicet, leges eisdem duplici prædicto beneficio prospectum ivere.

Primum igitur beneficium vocatur jus deliberandi, per quod heredi, antequam adeat hereditatem, certum temporis spatium, conceditur, intra quod secum deliberare possit, an sibi expediat adire vel repudiare hereditatem inspectis instrumentis, & facultatibus

tibus defuncti l. ult. §. 13. C. de jur. delib. Est hoc spatium deliberationis annuum, si à Principe petatur, novem vero mensum, si à magistratu inferiori concedatur d. l. ult. §. 13. fitque ejus computatio à tempore, quo se quis hæredem scriptum intellexit. Cur vero à judice concedatur restrictius, quando ab ipsa lege tempus laxius haberi potest, ea ratio redditur, quod illa impetratio judicis eatenus sit utilis, quatenus, si jam aliquod tempus à lege permissum elapsum esset, illud spatium deliberandi auctoritate judicis prorogari, & longius protrahi possit. Interim, si nemo urgeat aditionem, potest hæres eam usque ad 30. annos differre l. 7. C. de petit. hered. Hoc jus deliberandi, quanquam jam ante tempora Justiniani hæredibus legatur esse concessum, ut constat ex l. 19. C. de jur. delib. hoc tamen nobili effectu deinceps ab eodem Imperatore auctum est, ut hæres, si intra tempus deliberationis decedat, reliquum ad hæredes transmittat. d. l. 19. quod olim in usu non erat.

178 Si quæras, an hæreditas post jus deliberandi semel acceptata rursus dimitti possit? Resp. negativè, quia acceptando quis fit hæres, fieri autem non potest, ut, qui semel extitit hæres, desinat esse hæres l. 88. ff. de hered. instit. excipe Minorem, cui ob lubricum ætatis jura subvenire solent. l. 1. l. 7. princ. ff. de Minor. imo etiam Majoribus, si nimis grande æs alienum emerferit §. 5. Inst. de hered. qual. & differ.

179 Hodie jus deliberandi videtur supervacuum esse beneficium, ut ipse Imperator fatetur in d. §. 5. cujus loco

ab eodem surrogatum est pinquius, quod vocatur beneficium inventarii, & describitur à Boehmero ad tit. ff. de jur. deliber. num. 4. quod sit designatio omnium bonorum, & jurium, quæ apud defunctum fuerunt, legitime ab hærede facta, hunc in finem, ut impediatur confusio utriusque, & hæredis, & defuncti patrimonii. Ad confectionem inventarii ut rite fiat, & favorabiles illos hæredi effectus infra recensendos operetur, requiritur I. ut obsignatio bonorum defuncti fiat tempore mortis II. debet hæres super omnibus rebus, quas defunctus reliquit, inter 30. dies post Tabulas apertas, & delatam hæreditatem, citatis omnibus, quorum interest, aut in eorum absentia assumptis tribus testibus inventarii scriptiorem inchoare, & III. intra alios 60. dies perficere, si bona sint præsentia quoad partem majorem si absentia, intra annum, quo tempore durante hæres à nullo creditore hæreditario inquietari potest. Præterea IV. debet inventarium non ab hærede, sed à Notario conscribi, quia inventarium in persona hæredis, non defuncti incipit, hæredis tamen subscriptionem, quæ olim desiderabatur, hodie amplius necessariam haud esse, sed fidem Notarii sufficere, judicat Mevius par. 3. decis. 356. de recensitis solennitatibus inventarii agit Imperator in l. ult. §. 2. & seqq. Cod. de jur. deliber. & Nov. 1. cap. 2. §. 1. Hodie hæc requisita tam stricte non observari testis est Mevius d. decis. Brunnem. ad d. l. ult. num. 12. quinimo in Saxonia, & aliis plerisque terris Germaniæ loco inventarii sufficit edere designationem, sive specificationem juratam bonorum, ut testatur

tur Stryck. in *U. M. ad tit. de jur. deliber. §. 2.* Carpzov. *part. 3. cap. 33. defin. 8.*

180 Effectus *inventarii* rite confecti sunt sequentes I. inducit separationem bonorum, juriumque confusionem impedit. *l. ult. §. 1. §. 9. C. de jur. deliber.* II. Creditoribus vel legatariis ultra vires hereditarias hæres non tenetur. *d. l. fin. §. 4.* III. Legis Falcidiae beneficium habet saluum. *d. l. §. 1.* IV. compellere potest creditorem ad recipiendas res hereditarias, si pecunia non adsint contra regulam in *l. 2. §. 1. ff. de R. C.* ubi dicitur, quod *aliud pro alio invito creditori solvi non possit*, & hoc ideo, quod hæres non teneatur res vendere, & se pro *evictione* obligare: pereunt quoque res hereditariae ipsis creditoribus, non hæredi, si per eum non stetit, ut perirent. *l. ult. §. 4. C. de jur. deliber.* secus olim, ubi hæredis periculo erant. *§. 3. Inst. de Leg. Falcid.* V. Potest impensas funeris, confectiois *inventarii*, aliorumque necessariorum, item illud, quod antea sibi erat debitum, deducere. *d. l. ult. §. 9.* His porro favoribus hæres non aliter quam exhibito *inventario* frui potest. Mevius *part. 1. decis. 123.*

181 Quodsi subinde hæredes negligant intra præfinitum tempus *inventarium* conficere, in pœnam negligentiae amittunt omnes prædictos favores, & substernuntur omnibus oneribus, quæ alias de jure Civili hæredem gravant, ita, ut non tantum creditoribus ultra vires hereditarias, adeoque in *solidum* teneantur, *d. l. ult. §. 1.* sed etiam legatariis *Nov. 1. cap. 2. §. 2.*

182 Num verò hæc obligatio etiam stringat hæredem in conscientia, ut an-

te omnem Sententiam teneatur ultra vires hereditarias creditoribus & legatariis satisfacere? Dixeris, quod non, quia *d. Nov.* fundatur in præsumptione fraudis, quæ locum non habet in foro conscientiae, si revera nihil fraudulenter actum est ab hærede. Verum hæc ratio tanti nobis non est, ut propterea hæredem in foro conscientiae ab onere satisfaciendi creditoribus ultra vires hereditarias absolvamus: esto enim, quod *d. Nov.* nitatur præsumptione fraudis, non tamen hoc periculum fraudis fuit causa *finalis*, sed solum *impulsiva*. Causa ergo adæquata, cur hæredem obligemus in conscientia, & quidem ante Sententiam ad satisfaciendum creditoribus in *solidum*, est ista, quod scilicet hæres non confecto *inventario* adiens hereditatem personam defuncti repræsentet, ac ejusdem obligationes in se transferat, ipsisque creditoribus hereditariis ex *quasi contractu* teneatur, *l. 8. princ. ff. de A. vel O. H. l. 5. §. 2. l. 40. ff. de O. §. A. H.* Et hæc obligatio utique stringit in conscientia ante omnem Sententiam? Unde ab hoc onere nec Ecclesias, causas pias, aut alias personas privilegatas eximimus, beneficio tamen *restitutionis in integrum*, quod pro foro externo Imperator in *d. Nov. cap. 4. §. 1.* indulgit *Minoribus*, adjuvandas esse censemus, si se graviter læsas docere possint, quo ipso indemnitati etiam pro foro interno satis prospectum erit. Quod autem diximus de obligatione hæredis adversus creditores, extendi volumus ad *legatarios*, cum enim istis ipse testator non fuerit obligatus in conscientia, tanto minus conscientiam hæredis onerare possumus, utut iste

N 3

per

per additionem quasi contrahat cum legatariis l. 34. ff. quib. ex caus. in possess. Ratio disparitatis est, quod obligatio, qua hæres est obstrictus legatariis, in ipsius persona per additionem primum incipiat, obligatio vero, qua tenetur creditoribus, jam radicata in defuncto, per additionem in ipso continetur.

183 Quò hæres (loquimur autem hic de extraneo) emolumenta hæreditatis consequatur, additione opus habet, quæ consistit in legitima voluntatis declaratione, quod quis velit esse hæres. Potest autem hæc declaratio fieri verbis, vel facto. l. 2. C. de jur. delib. verbis facta dicitur in specie aditio, facto vero, pro hærede gestio. §. ult. Inst. de hered. qual. & differ. l. 20. princ. l. 88. ff. de A. v. O. H.

184 Ex parte hæredis, ut aditio recte fiat, requiritur tum voluntas se gerendi pro hærede, tum potestas se obligandi. Hinc, qui per errorem rebus hæreditariis se ingerit, aut qui, quæ sunt hæredis, facit cum protestatione tamen, quod hæc nolit esse facta animo hæredis, non dicitur adivisse hæreditatem l. 20. §. 1. l. 22. l. 32. §. 1. ff. de A. vel O. H. potestas quoque se obligandi ex parte adire volentis desideratur, quia per additionem substernitur, quis oneribus hæreditariis, & obligationes passivas, in defuncto radicata, in se transfert, ac per quasi contractum se legatariis, fideicommissariis ac creditoribus obstringit. Ex quo capite Pupillus vel Minor sine Tutoris, vel Curatoris autoritate hæreditatem adire nequit. l. 8. l. 49. ff. de A. v. O. H. l. 18. §. fin. C. de jur. deliber.

Ex parte ipsius additionis requiritur, 185 ut adeatur pure, non sub conditione, nec per alium, l. 51. §. ult. ff. d. t. l. 90. ff. eod. quia aditio est actus legitimus, qui conditionem, aut vicariam alterius operam respuit l. 77. ff. de R. J. hinc non valet aditio: si solvendo hæreditas est, adeo hæreditatem d. l. 51. jure tamen pratorio ad interim sub conditione adiri potest. l. 6. ff. de Bonor. possess. secund. Tabul. imò hodie ex moribus Germaniæ aditio actibus legitimis non accensetur, ac subinde quomodocunque voluntas declarari potest. Stryck. ad tit. de A. v. O. H. §. 8. debet insuper aditio fieri generaliter, hoc est, quoad totam hæreditatem, non vero pro parte l. 1. l. 55. ff. de A. v. O. H. & debito tempore. Vide, quid de hoc statutum fuerit jure antiquo in l. 69. ff. d. t. & jure novissimo in Novell. 115. cap. 5. §. 1.

Aditio legitime facta sequentes par- 186 rit effectus I. unitatem personæ inter defunctum & hæredem l. 54. ff. d. t. tam quoad jura activa, quam passiva, morte nondum extincta. l. 37. l. 47. l. 49. ff. de A. v. O. H. l. 59. l. 128. §. 1. ff. de R. J. Hinc retrahitur ad tempus mortis aditio l. 54. ff. de A. v. O. H. l. 138. princ. l. 193. ff. de R. J. II. Acquirat hæres per additionem dominium universale omnium rerum hæreditariarum l. 17. ff. de A. v. O. H. l. 14. C. de jur. deliber. Possessio tamen per additionem verbalem in ipsum non transit l. 23. ff. de acquir. vel amitt. possess. quia est res facti. III. Aditam semel hæreditatem ad suos transmittit hæredes, per regulam à contrario in l. 7. C. de jur. deliber. ubi dicitur, quod hæ-

re-

reditate non adita non sit locus transmissioni, à qua tamen regula tres casus sunt excepti, videlicet quoad hæredes suos, qui etiam ignorantes se hæredes esse, adeoque, antequam de *abstinendo*, vel *immiscendo* se declaraverim, si decesserint, transmittunt hæreditatem ad hæredes suos l. 8. *Cod. de suis & legitim. hered.* Deinde liberi cujuscunque gradus, & sexus, etiam *emancipati*, ab ascendentibus utriusque sexus hæredes instituti, si decedant ante apertas tabulas, vel ante aditionem, transmittunt hæreditatem, sed in solos descendentes l. un. *C. de his, qui ante apert. Tabul.* quæ transmissio vocatur *Theodosiana* ex Constitutione Theodosii, & denique omnes hæredes, etiam *extranei*, si intra tempora deliberandi decesserint l. 19. *C. de jur. deliber.* Quo casu tamen illud duntaxat tempus, quod restabat hæredi defuncto, transmittitur, intra quod hæredes transmissarii coguntur hæreditatem adire, vel repudiare. d. l. 19.

187 Est verò *repudiatio actus*, quo hæres scriptus declarat, delatam sibi hæreditatem nolle adire. l. 60. ff. de *A. v. O. H.* §. 6. *Inst. de hered. qual. & differ.* quæ declaratio tum *verbis* tum *factis* fieri potest. l. 95. ff. d. t. repudiare potest is, qui acquirere potest. l. 18. ff. d. t. Effectus repudiationis est amissio hæreditatis l. 13. *princ. ff. d. t.* vel potius spei ejus obtinendæ l. 4. *C. de repud. hered.* ut scilicet eam ex postfacto acquirere nequeat. Quæ verò semel acquisita est, amplius repudiari nequit. d. l. 4. sicut nec illa, quæ delata nondum fuit. l. 13. *princ. ff. l. 4. C. d. t.* Caterum eadem conditiones, quæ requiruntur in acquirenda, etiam

in omittenda sive repudiandæ hæreditate sunt observandæ. *Donell. lib. 7. cap. 4. lit. A.*

Hæredi testamentario, quo rerum 188 hæreditariarum, quarum dominium à tempore aditæ hæreditatis acquisivit, etiam possessionem, ab altero forte jam occupatam, nanciscatur, Jura triplici remedio prospectum ivere, videlicet *petitione hæreditatis*, *interdicto quorum bonorum*, & *missione in possessionem bonorum ex edicto D. Hadriani*.

Petitio hæreditatis est actio univer- 189 salis, realis, bonæ fidei competens hæredi vero adversus eum, qui pro hærede, vel possessore possidet, ad hoc, ut declaretur hæres, & reus hæreditatem secundum inventarium restituat cum omni causa, & præstationibus personalibus. l. 25. §. 18. ff. de *hered. petit.* Boehmerus ad *cit. tit. n. 1.*

Dicitur *universalis, realis*, quia ex jure in re, sive dominio *universali* descendit. l. 7. *C. de petit. hered.* ubi vocatur *mixta personalis actio*, id duntaxat innuit, quod habeat sibi admixtas præstationes personales. *cit. l. 25. §. 18. l. 31. §. ult. ff. d. t.* Vocatur *bonæ fidei* in §. 28. *Inst. de Action. l. ult. §. ult. Cod. d. t.* Boehmerus in *tract. de action. sect. 2. cap. 3. §. 18.* potius *arbitrariam* dicendam esse existimat, eo, quod plures præstationes personales contineat, de quibus *judex arbitrari* debeat. l. 25. §. 18. ff. d. t. subinde *Tribonianus* in *cit. §. 28.* hos terminos *bonæ fidei*, & *arbitraria* confudisse videtur. *Competens hæredi vero*, sive ex testamento talis sit, sive ab intestato. l. 1. ff. l. 6. & 10. *Cod. d. t.* jus tamen succedendi probare debet. *Contra eum,*

eum, qui pro hærede, vel possessore possidet. Pro hærede autem dicitur possidere, qui vel bona fide credit se esse hæredem, aut, siquidem sciat, se hæredem non esse, iusto tamen titulo munitus est l. 11. ff. d. t. Pro possessore is possidere dicitur, qui nullam legitimam causam possidendi potest ostendere, sed interrogatus, cur possideat, respondet, quia possideo. l. 12. ff. d. t. datur hæc actio etiam contra eum, qui unam vel alteram partem hæreditatis pro hærede possidet, quia actor petitionem suam non ex eo metitur, quod possessor occupavit, sed ex jure suo universali. l. 1. §. 1. ff. si pars hæred. pet. qui vero rem hæreditariam titulo singulari v.g. emptionis possidet, hac actione pulsari nequit, l. 7. C. d. t. sed rei vindicatione conveniendus est l. 25. §. 17. ff. eod. quia actori de jure hæreditario controversiam nullam movet. Ex æquitate tamen petitio hæreditatis utilis contra emptorem hæreditatis in subsidium datur. l. 13. §. 4. ff. d. t. in praxi utramque actionem alternativè in eodem libello cumulari posse docet cum Struvio Boehmerus cit. tract. de act. §. cap. §. 16. Ad hoc, ut hæres declaretur, cum enim per aditionem jam factus sit hæres, non amplius effici, sed tantum declarari hæres petit. Et reus hæreditatem secundum inventarium restituat cum omni causa, §. præstationibus personalibus d. l. 25. §. 18. ff. §. l. 7. C. de hæred. petit. Quoad fructus vero discrimen statuendum est inter b. f. & m. f. possessorem. Ille extantes, & consumptos, ex quibus factus est locupletior, hic omnes, extantes, & consumptos, perceptos, & percipiendos restituere tenetur l. 25. §. 4.

§. 7. seqq. l. 13. §. 4. l. 20. §. 17. l. 28. ff. d. t. quin etiam casum præstare debet, si nullo titulo rem habeat, ut prædo l. 1. C. de his, quæ vi, metûsve l. penult. ff. de Vi §. Vi armat. §. 26. Inst. de R. D. secus, si aliquo titulo munitus sit. l. 20. §. 6. l. 36. §. 3. ff. de hæred. petit. l. 62. princ. ff. de R. V. Quod si non tota hæreditas, sed pars tantum petitur, instituere oportet actionem si pars hæreditatis petatur t. t. ff. si pars hæred. pet. in hac actione fundat se actor in jure hæreditario pro certa parte. Quandoque etiam pro parte incerta l. 1. in fin. ff. d. t. & agit contra eum, qui vel universam hæreditatem, vel partem ejus pro hærede possidet l. 1. §. 2. ff. d. t. Hactenus de remedio, quod competit hæredi vere tali.

Alterum remedium, quod principi 190 paliter datur hæredi Prætorio, seu, cui prætor bonorum possessionem dedit, vocatur interdictum quorum bonorum, quod est remedium adipiscendæ possessionis, quo hæres agit adversus eum, qui pro hærede, vel possessore possidet, petitque, ut sibi possessio rerum hæreditariarum restituatur. §. 3. Inst. de interd. hoc interdictum utiliter datur cuicque alteri hæredi, etiam suo. l. 1. §. 3. C. quorum bonor. expeditius hoc remedium priori est, quippe quod levioribus probationibus contentum est, sufficit enim probasse, se hæredem præsumptivum esse. cit. l. 1. exceptiones, quæ altioris indaginis sunt, ad petitorium rejiciuntur, quod secus se habet in hæreditatis petitione.

Tertium remedium, quod datur 191 hæredi testamentario, ex l. fin. Cod. de edict. D. Hadr. est immissio in possessionem

nem bonorum ex edito D. Hadriani, vi-
cujus hæres scriptus ex testamento, vi-
sibili vitio carente, summaria causæ
cognitione præcedente, impetrat im-
missionem in omnia defuncti bona.
Quod ipsum tamen remedium ex ju-
dicio Boehmeri ad tit. ff. quor. bonor.
n. 14. & tract. de act. cit. cap. §. 5. nihil
est aliud, quam extensio interdicti quo-
rum bonorum utilis. Hæres hoc re-
medio usus debet imprimis testa-
mentum in originali producere, & si
nullo vitio visibili in scriptura, for-
ma, & substantia laborare appareat,
immissio in bona defuncti statim de-
cernitur, rejectis, ut dictum, exceptio-
nibus altioris indaginis ad petitorium,
contradictor tamen si adsit, qui statim
& liquido de suo jure docere potest,
audiendus est. Hoc porro remedium
etiam ad testamenta nuncupativa ex-
tenditur, maxime, si à Notario super
iis instrumentum confectum est, vel per
testes juratos valor testamenti proba-
tus. V. Menoch. remed. 4. adipisc. pos-
sess. num. 99.

192 Ultimum denique, quod comple-
mentum testamenti dici potest, est exe-
cutio supremi elogii à testatore condi-
ti. Nihil enim est, quod magis ho-
minibus debeatur, quam ut suprema
eorum voluntas, postquam jam aliud
velle non possunt, exitum & effectum
habeat. l. 1. C. de SS. Ecclesiis. Hæc
vero executio vel incumbit illi, qui à
testatore in testamento, vel in ejus de-
fectum à lege, vel à Magistratu datus
est. Sunt ergo exemplo tutorum exe-
cutores alii testamentarii, alii legitimi,
alii dativi.

193 Possunt à testatore executores con-
stitui unus vel plures, sive ex hæredi-

bus, sive extraneis, non tantum ma-
res, sed etiam fœminæ cap. 3. h.t. l. 15.
ff. de adimend. legat. imo & Minor,
modo annum 17. excefferit, quia hæc
ætas sufficit ad agendum procurato-
rem. cap. 5. §. fin. de procurat. in 6. Nec
solum Laici, sed etiam Clerici, quin
& Religiosi cum venia suorum supe-
riorum, quoniam exequi supremas
voluntates inter pia opera numeratur
cap. 17. §. 19. h.t. Molin. tract. 2. di-
sp. 247. num. 9. Fratres tamen Mi-
nores de observantia, licet consilium
pro executione dare possint Clem. 1.
§. cumque dicti Ord. de V. S. executores
esse prohibentur, eo, quod pro nulla re
temporali in judicio experiri possint,
id quod tamen in causis executionis
frequenter fieri debet.

Quæres I. An executor à testato- 194
re constitutus ad exequendum cogi
possit? Resp. sicut mandatum ab ini-
tuo cuilibet suscipere liberum est, su-
sceptum vero impleri debet §. 11. Inst.
de mandat. ita munus executoris regu-
lariter nemo suscipere cogitur, sulce-
ptum vero rursus dimittere non licet.
Vid. Passerin. prolixè in cap. 2. h.t. in 6.
quæst. un. num. 37. & seqq.

Quæres II. Quis sit executor le- 195
gitimus sive à lege statutus? Resp. esse
hæredem, & eo negligente exequi,
Episcopum. Concil. Trident. Sess. 22. de
Reform. cap. 8. & hoc tam in testamen-
to ad causas profanas, quam pias. Bar-
bos. de Offic. Episc. allegat. 28. Gon-
zalez ad cap. 3. h.t. num. 7. Olim enim
Imperatores executionem testamento-
rum curæ & inspectioni Episcoporum
commendabant, ut pluribus ostendit
Van-Espen J. E. V. part. 3. tit. 2. cap. 2.
& constat ex l. 28. §. 1. C. de Episcop.

§ Cleric. quod ipsum jam factitatum fuisse à principibus ethnicis patet ex l. 50. ff. de hered. petit. l. 77. §. 26. ff. de legat. 2. Unde teste eodem Espenio causæ testamentorum fori Ecclesiastici esse cœperunt.

196 Quæres III. Intra quod tempus ultima testatoris voluntas ab executoribus executioni mandanda sit? Resp. si tempus à testatore definitum fuit v. g. intra 30. dies, intra illud executio fieri debet, *auth. hoc amplius C. de fideicomm.* non tamen computatur illud tempus à die mortis, sed à tempore aditæ hæreditatis l. 3. §. si quis hæredi ff. de stat. liber. Panormit. in cap. 3. h. t. num. 10. sin vero tempus à testatore determinatum non sit, tunc legata profana intra annum, pia vero intra sex menses exsolvi debent. Nov. 131. cap. 12. nec licet propterea usque ad finem anni, vel semestris executionem differre, sed illa, quamprimum fieri potest, facienda est. l. 47. ff. de legat. 1. l. 71. §. in pecunia ff. eod. quanquam ante lapsum prædicti termini pœnas

(de quibus mox dicetur) non incurrant.

Quodsi hæres legata pia inficia-¹⁹⁷ tus, aut solutionem eorum ultra terminum juris tamdiu distulerit, dum in iudicium vocaretur, ad *duplum* tenetur §. 19. *Inst. de act.* Quoad alias ultimas voluntates, si executor post præviam iudicis monitionem eas non adimpleverit, amittit munus executoris, & quidquid à testatore ipsi relictum est. cap. 3. §. 6. h. t. *Auth. licet C. de Episc. § Cleric.* *Auth. hoc amplius C. de fideicomm. Nov. 1. cap. 1.* quia videtur indignus, ut aliquid consequatur ex voluntate testatoris, qui supremas defuncti preces destituit l. 55. §. sed nec illud C. ad SC. Trebell. Interim hæc pœna privationis eatenus hæredem suum ferit, ut eidem tamen maneat salva legitima d. *Auth. hoc amplius* supposito, quod hæreditas dividi possit; secus, si foret regnum, aut ducatus indivisibilis cap. 6. de *Vot.* De hac pœna ejusque requisitis vide plura apud laudatum Passerin. cit. q. à n. 58.

§. IX.

Quibus modis testamenta infirmari contingat?

S U M M A R I A.

198. Quando testamentum injustum dicatur? 199. Quando irritum? 200. Et quando ipsum destitui contingat? 201. Rumpitur testamentum variis modis, ut per agnationem posthumi, tam naturaliter quam civiliter talis. 202. Item deletionem, aut inductionem consulto facta. 203. Nec non revocatione verbis, vel facto. 204. Quando facto fieri dicatur? 205. De aliis Quæstionibus hæc pertinentibus remissivè. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. Quid sit querela inofficiosa? Quibus detur? Quomodo fieri debeat? Contra quos instituenda? Et in quem finem?